

महानगरपालिका(बृहन्मुंबई वगळून),
व "अ" वर्ग नगरपालिकांच्या पाणी
पुरवठा योजनांच्या कार्यान्वयनाची
शीघ्र लेखा तपासणी (Rapid
Performance Audit) करण्यासाठी
कार्यगटाचे गठन करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग
शासन निर्णय क्रं. ग्रापापु १०००/ प्रक्र १०१ /पापु०७
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ७ ऑगस्ट, २०००

प्रस्तावना:-

राज्यातील बहुतांश महानगरपालिका व नगरपालिकांमध्ये कार्यान्वित असलेल्या पाणी पुरवठा योजनांची प्रतिबंधात्मक देखभाल व दुरुस्ती होत नाही, या योजनांमध्ये हिशोब दाहय पाण्याच्या वापराचे प्रमाण फार जास्त आहे. पाण्याची गळती, चोरी, अवैध वापर, अनधिकृत नळ जोडण्या इ.मुळे अस्तित्वातील योजनेमधून स्थानिक जनतेस पुरेसे पाणी उपलब्ध होत नाही. पाणी पुरवठा योजनेची यांत्रिक प्रणाली व उपांगे ज्या शास्त्रीय वापरासाठी व उद्देशासाठी बसविली आहेत त्याप्रमाणे त्याचा वापर व उपयोग न होता, उलट अयोग्य वापरामुळे पाणी पुरवठा व पाणी शुध्दतेवर विपरीत परिणाम होत असल्याचे शासनाचे निदर्शनास आले आहे. ब-याचदा अस्तित्वातील योजना चालविण्याची प्रचलित ध्ववस्था आणि कार्यान्वयनाच्या विहित पध्दतीकडे दुर्लक्ष केले जाते. योजनेमधील विविध मिटर्स आणि परिमाण हे देखभाल न केल्यामुळे अकार्यरत आहेत. योजनेच्या स्रोतापासून ते वितरण व्यवस्थे पर्यंत असलेल्या त्रुटींचे योग्य मुल्यमापन होत नसल्याने, अस्तित्वातील योजनेमध्ये चाव असुनही सुधारण होत नसल्याचे आढळून आले आहे. अशा परिस्थितीत देखभाल व दुरुस्तीवर भर देऊन पाण्याची संख्यात्मक व गुणात्मक गरज भागविण्याऐवजी नागरी संस्थांकडून वाढीव पाणी पुरवठा योजनांचे प्रस्ताव शासनाकडे सादर करण्यात येतात.

२. नागरी पाणी पुरवठा योजनां मधील वर उल्लेख केलेल्या त्रुटी दूर करण्यासाठी या योजनांच्या कार्यान्वयनाची शीघ्र लेखातपासणी (RAPID PERFORMANCE AUDIT) करून योग्य उपाय योजना सूचविण्यासाठी "कार्यगट"स्थापन करण्याचा प्रस्ताव महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणा कडून शासनास प्राप्त झाला आहे. सदस्य सचिव (तांत्रिक), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांनी सादर केलेल्या प्रस्तावानुसार नागरी पाणी पुरवठा योजनांच्या कार्यान्वयनाची शीघ्र लेखातपासणी करण्यासाठी कार्यगटाचे गठन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

प्रस्तावनेत नमूद केलेल्या बाबींचा विचार करून महानगरपालिका (बृहन्मुंबई वगळून) व 'अ' वर्ग नगरपालिकांच्या पाणी पुरवठा योजनांच्या कार्यान्वयनाची शीघ्रलेखा तपासणी (Rapid Performance Audit) करून त्या मध्ये आढळलेल्या त्रुटी दूर करण्यासाठी उपाय योजना सुचविण्याकरीता प्रत्येक जिल्ह्या मध्ये खालील प्रमाणे "कार्यगट" गठीत करण्यास शासन मंजूरी देत आहे.

१) श्री. बी. व्ही. रोटकर, माजी सदस्य-सचिव म.पा.पु. व ज.नि.मंडळ	अध्यक्ष
२) इंडीयन वॉटर वर्क्स संस्थेचा स्थानिक प्रतिनिधी (म.जी.प्रा. किंवा संबंधित स्थानिक संस्थेशी संबंधित नसलेला)	सदस्य
३) पाणी पुरवठा योजनांचा अनुभव व पाणी पुरवठा अभियांत्रिकी विषयाशी निगडीत असणारा नजिकच्या अभियांत्रिकी महाविद्यालयातील प्रध्यापक.(प्राधान्याने शसकीय महाविद्यालयातील)	सदस्य
४) जिल्हा पाणी पुरवठा अधिकारी	सदस्य-सचिव

समितीची कार्यकक्षा :

- १) पाणी पुरवठा योजनांच्या विविध उपांगांचे कार्यान्वयन व देखभाल योग्यपद्धतीने होत आहे, व त्यांचा गुणात्मक व संख्यात्मक उद्देश साध्य होत आहे हे पाहणे.
- २) योजनांच्या स्रोतापासून ते वाटप व्यवस्थेपर्यंत बसविलेल्या विविध उपांगांच्या सद्यःस्थितीचे कार्यकृति व एकात्मिक संरचनेच्या अनुषंगाने मूल्यमापन करणे.
- ३) आराखडा, कार्यान्वयन पद्धती, अपर्याप्त नियमित/प्रतिबंधात्मक देखभाल, वीजपुरवठा, कर्मचारी वृंद व देखभाल दुरुस्तीसाठी निधी व संपूर्ण व्यवस्थेची उपांगे सदोष असण्या-चा कारणांचा शोध घेणे .
- ४) देखभाल दुरुस्ती योग्य पद्धती व त्या मधील प्रयोगशाळेतील नियमित कार्य, आवश्यक मीटर्स, लेखा ठेवणे व योजनेची देखरेख इत्यादी बाबी अवलंबण्यासाठी शिफारस करणे.
- ५) दोबळ अंदाजासह योजनेच्या विविध उपांगांच्या आवश्यक दुरुस्त्या करण्यासाठी तात्काळ कृति योजना तयार करणे.

- ६) कार्यन्वयन कर्मचारी व पर्यवेक्षक अधिकारी यांची संख्या, अर्हता आणि अनुभव यांच्या अनुषंगाने राह्य स्थितीची तपासणी करणे.
- ७) कार्यन्वयन कर्मचारी व पर्यवेक्षक अधिकारी यांच्या प्रशिक्षण आवश्यकते संबंधी शिफारशी करणे.
- ८) पाण्यातील प्रदुषणावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी उपाय योजना करण्याकरिता सूचना करणे.

कालावधी:

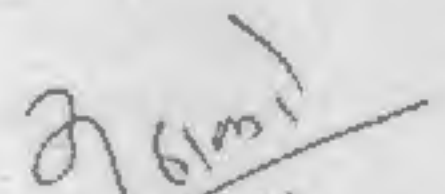
या कृतीगटाने राज्यातील सर्व महानगर पालिकेत (बृहन्मुंबई वगळून) व सर्व अ वर्ग नगरपालिकांच्या पाणी पुरवठा योजनांच्या "कार्यन्वयनाची" शीघ्र लेखा तपासणी "Rapid Performace Audit" त्वरीत पूर्ण करावी.

मानधन इ.

या कार्यगटाचे अध्यक्षांना प्रत्येक योजनेच्या भेटीस रु.१०००/- (रुपये एक हजार फक्त) या प्रमाणे मानधन व महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण च्या सदस्य सचिव (तांत्रिक), दर्जाच्या अधिका-यास लागू असलेल्या दराने प्रवासमत्ता अनुज्ञेय राहिल.

- कार्यगटाच्या संरचनेनुसार अ.क्र. २ व ३ येथे नमूद संबंधित जिल्ह्यातील संबंधित क्षेत्रातील अधिका-यांची समितीवर सदस्य म्हणून नियुक्ति करण्यासाठी संबंधित जिल्हा पाणी पुरवठा अधिका-याने निवड करावी व त्यास कार्यगटाच्या अध्यक्षांची मान्यता घ्यावी.
- कार्यगटाच्या कामकाजा करिता, आवश्यक तांत्रिक मनुष्यबळ व इतर सहाय्य संबंधित जिल्हा पाणी पुरवठा अधिका-यांनी कार्यगटाच्या अध्यक्षांना तात्काळ उपलब्ध करून द्यावे.
- कार्यगटाचे अध्यक्षांना देण्यात येणा-या मानधनावरील खर्च महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाने सोसावा. व तो त्यांना तात्काळ अदा करावा.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सुधीर ठाकरे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा.राज्यपालांचे सचिव

मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव

मा.उपमुख्यमंत्र्यांचे सचिव

सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव

सर्व विभागीय आयुक्त

सर्व जिल्हाधिकारी

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी,

सदस्य सचिव (प्रशासन), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण

सदस्य सचिव (तांत्रिक), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण

सर्व महानगरपालिकांचे आयुक्त

सर्व नगरपरिषदांचे मुख्याधिकारी,

संचालक, नगरपालिका प्रशासन, मुंबई.

श्री.बी.व्ही. रोटकर, माजी सदस्य सचिव, महाराष्ट्र पाणी पुरवठा व जलनिस्सारण मंडळ

सर्व अधीक्षक अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण

सर्व जिल्हा पाणीपुरवठा अधिकारी

सर्व कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण

सर्व कार्यकारी अभियंता, पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद

संचालक, भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणा, पुणे.

सर्व उप संचालक, भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणा

जिल्हा वरिष्ठ भूवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणा

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागातील सर्व पर्यवेक्षीय अधिकारी व कार्यासन अधिकारी.

निवडनस्ती पापु०७.